

General Rudolf Maister Vojanov (1874–1934) in glasbeno plesna umetnost

Franc Križnar*

DOI: <https://doi.org/10.62409/czn.278>
CC BY-SA 4.0

UDK – UDC: 929Maister R.: [821.163.6-1:78]

Potrjeno – Accepted: 14. 11. 2024 | Objavljeno – Published: 30. 12. 2024

1.01 Izvirni znanstveni članek – 1.01 Original Scientific Article

Franc Križnar: General Rudolf Maister Vojanov (1874–1934) in glasbeno plesna umetnost. Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor 95=60(2024), 3–4, str. 63–84

Bil je humanist: poet, bibliofil, slikar ... in še kaj. Njegova poezija v dveh zbirkah (*Poezije*, 1904 in 2003, in *Kitica mojih*, 1929 in 2003) kaže na glasbene in plesne elemente. Ti v ritmično metričnih ureditvah in rimah kažejo na tenkočutnega pesnika. Cela plejada slovenskih skladateljev je (na)pisala na njegovo poezijo *zbore*: moški, mešani, ženski in mladinski, samospevi in šansoni. Podpisali so jih: F. Gerbič, G. G. Krek, največ E. Adamič, J. Jež, J. Golob, A. Kumar, A. Misson, M. Reichenberg, J. Ivanušič (šansoni) idr. Kar tri inštrumentalne *koračnice* K. Klime (F. Es in J. Šalomon), S. Avsenik, ml. in T. Habe pa neposredno povezujejo vojaškost in poezijo v eno in isto interdisciplinarno dejavnost generala Maistra.

Ključne besede: *Poezije*, *Kitica mojih*, glasbeni in plesni elementi, onomatopoetski izrazi, koračnice.

* Dr. Franc Križnar, muzikolog, Reteče, 4220 Škofja Loka, Slovenija, franc.kriznar@siol.net – Franc Križnar, PhD, musicologist, Reteče, SI 4220 Škofja Loka, Slovenia, franc.kriznar@siol.net

Franc Križnar: General Rudolf Maister Vojanov (1874–1934) and the art of music and dance. Review for History and Ethnography, Maribor 95=60(2024), 3–4, pp. 63–84

He was a humanist: a poet, a bibliophile, a painter ... and more. His poetry, in two collections (*Poezije*, 1904 and 2003; *Kitica mojih*, 1929 and 2003), indicates musical and dance elements. In their rhythmic-metrical arrangements and rhymes, these point to a poet of fine sensibility. Many Slovene compositions using his poetry have been written for choirs: male's, mixed, female's, and youth choirs, solo songs, and even chansons. They were written and signed by F. Gerbič, G. G. Krek, the most by E. Adamič, J. Jež, J. Golob, A. Kumar, A. Misson, M. Reichenberg, J. Ivanušič (chansons), etc. Three instrumental marches written by composers K. Klima (F. Es and J. Šalomon), S. Avsenik, Jr., and T. Habe directly connect soldiering and poetry in one and the same interdisciplinary activity of General Rudolf Maister.

Keywords: *Poezije*, *Kitica mojih*, musical and dance elements, onomatopoeic words, marches.

UVOD

Kar nekaj netipično vojaških interesov in rezultatov (slovenskega) generala in borca za severno (slovensko) mejo Rudolfa Maistra Vojanova, čigar 150-letnico rojstva in 90-letnico smrti obhajamo v letu 2024, nas navaja k pozornosti Maistra na glasbeno in plesno umetnost. Poleg tega je to tudi letošnje (2024) »uradno« razglašeno »Leto generala Rudolfa Maistra.«¹ V njegovem raznolikem in bogatem delovanju je na prvem mestu domoljubje (ljubezen do domovine in njenih lepot, ponos, pogum, pripadnost, vztrajnost, moč in zaupanje). To prepleta vse Maistrovo »bitje in žitje«, od primarne in prevladujoče vojaške dejavnosti in profesije ter vse do poezije, bibliofilstva in še česa drugega.

Umetniško plat svoje tipične nevojaške dejavnosti je izživel z likovno in pesniško ustvarjalnostjo ter strastnim zbiranjem knjig. Ves čas je načrtno podpiral družbenost in družabnost, bil v tem aktiven in neumorno podpiral slovensko umetnost in kulturno dogajanje. Narodno zaznamovanje življenja in ustvarjanje generala Maistra je poklon velikemu slovenskemu domoljubu, vojaškemu poveljniku, strategu in poetu. Njegova vojaška kariera, literarno delo in ukvarjanje s še drugimi umetnostnimi in družbenimi disciplinami so več kot zgolj formalni dokumenti takratnega časa in prostora, saj vsi po vrsti izpolnjujejo najglobljo človečnost in domoljubje. Če je bilo vse tole v okviru Maistrovega profesionalnega vojaštva kot neke vrste nadgradnja slednjega, je

¹ Vlada Republike Slovenije se je spominu na generala Maistra in v čast njegovim izjemnim zaslugam za slovenski narod poklonila z razglasitvijo leta 2024 za leto generala Rudolfa Maistra. Leta 2024 so potekali številni projekti in prireditve, ki jih je zaokrožila glavna proslava ob državnem prazniku, dnevu Rudolfa Maistra, 23. novembra 2024 (v: spletni portal Uprave RS za vojaško dediščino MORS; pridobljeno 21. 3. 2024).

to zagotovo njegova elementarna vizija po uresničevanju slovenske ozemeljske celovitosti. Ta je bdela nad slovenskim narodom verjetno že veliko prej, pred letom 1848, vse do leta 1990, ko so se daljna zgodovinska in tudi Maistrova prizadevanja, sanje in želje nekako uresničile kot »nota finalis.«

ŽIVLJENJE IN DELO, KI NAS LAHKO TAKO ALI DRUGAČE NAVEDETA K RAZREŠITVI GLASBENE IN PLESNE DILEME

R. Maister je bil rojen v Kamniku, na Šutni št. 16, 29. mar. 1874. Po OŠ v Mengšu in Kranju, kjer je bil vseskozi odličen, je v Kranju (1885) začel obiskovati (nižjo) gimnazijo (do 1890). Njen 5. in 6. r. pa je končal v Ljubljani.² Navduševal se je za vojaški poklic. Zaradi gmotnih razmer se je v nadaljnjem šolanju odločil za vojsko. Od začetka je bil vseskozi odličen učenec. L. 1894 je z dvajsetimi leti na Dunaju končal domobransko kadetnico in bil takoj vključen v domobranski bataljon v Ljubljani kot kadet in naslovni vodja čete. Služboval je v Celovcu, v jugovzhodnem delu Poljske na meji z Ukrajino v Przemyslu in Mariboru. Zaradi očitne narodne zavednosti je imel službene težave. Decembra 1914 je bil premeščen v Maribor. 1917 pa so ga premestili v Gradec. Tam je bil povišan v majorja. Spet se je vrnil v Maribor. Imenovan je bil za stalnega poveljnika črne vojske št. 26, kjer je ostal do razpada monarhije (1918). 10. okt. 1920 je celotna Koroška pripadla Avstriji. Njim je otel širši del Maribora, Dravsko dolino in še kaj. Kot divizijski general je bil odlikovan z redom belega orla z mečem III. stopnje. Njegov duh pa vseskozi obuja in oživlja *Zveza društev Generala Maistra*, ki ima svoje odbore v skoraj tridesetih občinskih prostorih po državi. Vojaki, ki so se borili pod Maistrovim poveljstvom v severni Sloveniji, so postali znani kot »Maistrovi borci.« Na Uncu pri Rakeku je preživel zadnja leta svojega življenja. Tam, na Uncu, je 26. jul. 1934 tudi umrl po srčni kapi v 60. letu starosti. Z velikimi vojaškimi častmi so ga pokopali na mariborskem pobreškem pokopališču.³ Številna spominska obeležja (kipi, spominske plošče, spomeniki ...) so povsod tam, kjer je bival: od rojstnega Kamnika, prek Maribora, Ljubljane, Ljutomera, Ptuja, Kranja, Trebnjega do Celja in še kje.

² Slovenska biografija (pridobljeno 10. 2. 2024).

³ Obrazi slovenskih pokrajin, Maister Vojanov, Rudolf (dLib, pridobljeno 1. 2. 2024).

Slika 1: Na ljudskem slavlju v Celovcu 6. jun. 1920 po koncu koncerta
PZ Glasbene matice iz Ljubljane; R. Maister v uniformi

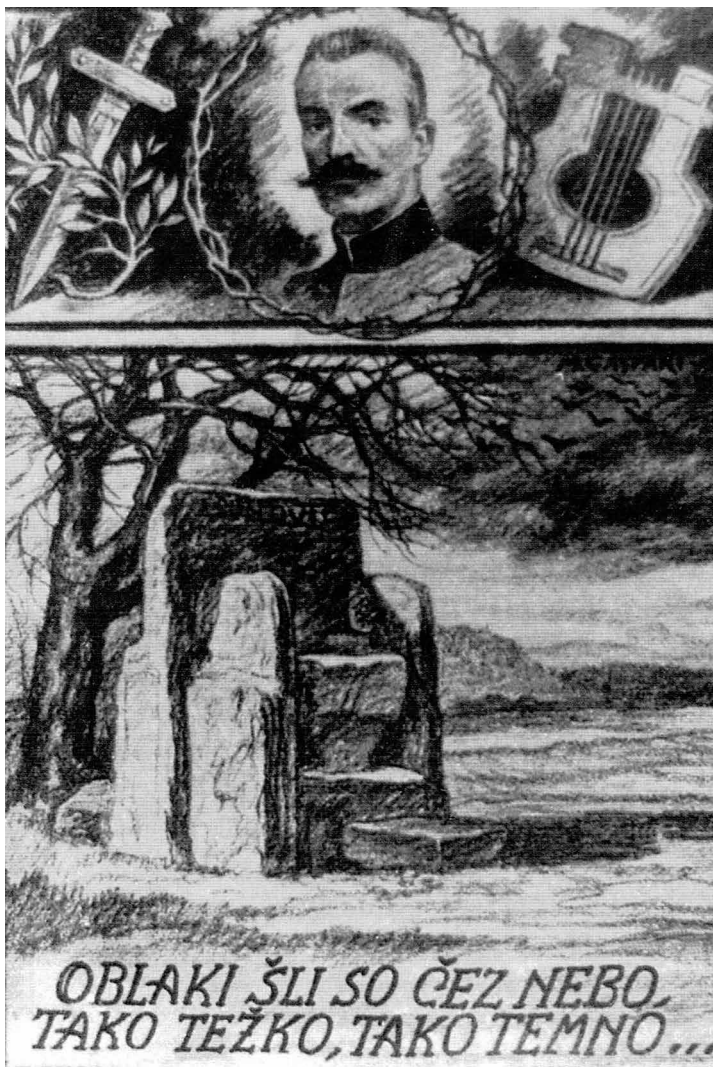
Imel je velik posluš za navadne vojake, za njihove stiske in veselje. Rad se je pomešal med vojsko, jih poslušal, kako pojejo, se z njimi poveselil v pivskem krogu in jim storil kaj dobrega. Ni bil samo (vojaški) mož dejanja; bil je tudi mož besede in duha (Glazer, 1934, 264).

Že v svoji mladosti je kot gimnazijski četrtošolec v Kranju deloval v dijaškem listu *Internos*. Še več: bil je njegov (so)ustanovitelj, vanj je pisal in ga urejal. V 5. ljubljanskem gimnazijskem razredu je urejal tamkajšnjo *Večernico*. Na Dunaju je bil Maister kot kadet v letih 1892–94 izredni član tamkajšnje dijaške *Zadruga* in ji pošiljal v oceno pesmi in prozo. Člani tega skrivnega gimnazijskega društva so bili Maistrovi kolegi, prvaki slovenske (literarne) moderne: I. Cankar, O. Župančič, D. Kette in J. Murn Aleksandrov. Še prej je sodeloval pri *Vrtcu* (1890), nato pri *Vesni* (s psevdonimom Vuk Slavič). S psevdonim Vojanov je sodeloval pri *Ljubljanskem zvonu*, *Slovanu*, *Zabavni knjižici* in pisal v *Slovenski narod*. Njegove lirske pesmi so usmerjene v realizem in so prehajale v dekadenco. Zato so njegove *Poezije* (1904) poleg krepke erotike in satirične šale namešane z mnogotero prešerno, včasih skoraj cinično neskladnostjo. Zbirka je bila predporočno darilo Maistrovi izvoljenki Marici (Mariji) Stergarjevi. Razdeljena je na štiri poglavja: *Marici*, *Balade in romance*, *Fantovske pesmi* in *Soneti*. V *baladah* se pozna močan vpliv A. Aškerca. Kasneje so se njegove pesmi zresnile. Iz narodne odločnosti, ki je tudi v *Poezijah* zelo očitna, je zrasla močna osvobodilna težnja. Še posebej pesmi tik pred (prvo) svetovno vojno so izkazovale celo izrazito bojevitost. Druga generalova pesniška zbirka *Kitica mojih* (Maribor, 1929) pa je že izraz zrele moške lirike in epike. Tudi ta je razdeljena na štiri dele: *Nazaj pa jih ni* (pesmi iz vojnih časov), *O, jaz ne spim* (pesmi o izgubljeni Koroški in Primorski), *Oj, ti naša zemlja sveta* (pesniške upodobitve nekaterih slovenskih dežel), v zadnji pa so štiri pripovedne pesmi. Iz njih govori krepka vojaška pesniška osebnost, ki čuti človeško in narodno gorje. Tematsko se ukvarja s svetovno vojno in koroškim pohodom. V tej zbirki je pesnik našel tudi svojo osebno obliko in v njej prepesnil nekaj starejših pripovednih pesmi (Čeh Stergar, 2011). Ponatisa obeh zbirk sta izšla že posmrtno: *Pesmi* (2003) in *Poezije* (2003 kot zbrano delo). Njena estetika je postromantična; nanjo sta vplivali slovenska lirika in domoljubna poezija 19. stol. S. Jenka, S. Gregorčiča in A. Aškerca (Hartman, 1989).

Maister je bil tudi ljubiteljski slikar in bibliofil, t. j. zbiralec starih knjig. V svojem ljubiteljskem slikarskem opusu se je držal oljne tehnike. Ni znano, kje je sicer črpal svoje slikarsko znanje. Bil je dober prijatelj R. Jakopiča in kasneje tudi M. Jame in M. Sternena. Bil je med prvimi organizatorji slikarskih razstav v Mariboru (Glazer, prav tam).

General Rudolf Maister pa ni bil le general in pesnik, ampak tudi velik ljubitelj slovenske besede in knjige. Njegova ljubezen do zbiranja knjig je zrasla

v veliko zasebno knjižnico s skorajda 6000 enotami. Maister je bil torej tudi strasten ljubitelj knjig in lastnik ene največjih in najlepših zasebnih knjižnic na Slovenskem. V veliki večini je zbiral samo slovenske knjige in časopise. Po lastnikovi smrti je knjižnica doživela nekaj selitev, ki so ji dodali še nekaj knjig sinov in žene. Danes se hrani v posebnih prostorih *Univerzitetne knjižnice Maribor – Maistrova knjižnica*.⁴

Slika 2: M. Gaspari, razglednica v spomin na izgubljeno Koroško, 1924; osrednji lik (zgoraj) je general Maister ter simbola vojske (meč) in lire (poezije in glasbe)

⁴ Gl. na naslovu, Gospejna ul. 10, Maribor. UKM.

RAZISKAVA

Analiza pesniških zbirk in glasbeni, plesni ter onomatopoejski izrazi

Za omenjeno raziskavo smo upoštevali obe Maistrovi pesniški zbirki in v njegovi poeziji iskali ter naši naslednje povsem glasbene, plesne in tudi onomatopoejske izraze. Vsi po vrsti in še skupaj z ritmično urejeno ter rimano poezijo navajajo (in kar se kasneje tudi utrdi) k temu, da so kasneje Maistrovo poezijo kot možna libretta sprejemali za svoje kompozicije (v glavnem slovenski) skladatelji. Upoštevali smo (po vrstnem redu naslovov pesmi v obeh zbirkah) tiste pesmi, kjer smo v omenjeni raziskavi na dano tematiko tudi kaj našli.⁵

Poezije (1904, 2003)

I. Marici V spominsko knjigo (str. 9): ... bučeči ...

Moje gosli (str. 11): ... gosli, *Strune* ..., ... ubiral ..., *Strune* ..., popokale ..., ... gosli počile ...

Pod kostanji (str. 12–13): (2.) ... zašuštelo ..., ... himna ..., ... škrtanje ... himno ... (3.) ... čutečo.

Morje (Božič 1903, Trst; str. 18–19): (2.) ... buči ... valček ..., ... žvižga ...

Scherzando (= šaljivo, v načinu scherza; tudi scherzoso; str. 29): ... plesala ...

Oltar (str. 21–22): ... prihrumelo ... koral ... zapelo.

II. Deklinacija (str. 30): Poslušaj ...

Nebesa (str. 31): Zvonki glasek, ... doneči,

Bohême (= boem, izgubljeni genij, pesniška duša; str. 32): ... kitara ..., ... brbljá

Po zimi (str. 33): ... igrá ...

Prazno srcé (str. 34): Zagodi goslar ..., ... v strune ..., ... srebrnodoneče ... a sviraj ...

Procesija (str. 35–36): ... zveni. ... glas. ... kujete. če godba zadoni vojaška, ... zarožlja?! ...

Prošnja (str. 37): ... valčki ..., ... valčki ..., ... rajal ..., ... z valčki ...

⁵ Poleg strani drugih podatkov nismo vnašali.

2. Balade in romance. Golgota (str.- 45–47): *Zapokale ..., ... trepetale ..., ... zašušti, začuje ..., ... zavpije, zarjove, ... vpijoč ...*

Romanca o plesu (str. 52–53): *... gosli, vzel je lok, ... goslar ..., ... gosli ..., ... (v desnico) lok, ... himno zaigral ..., vrtela ..., ... sviral ..., ... sviral ..., ... ples ..., ... plesal ni!*

Ptičja romanca (str. 56): *... ščinkal ..., Poslušala ..., ... ščinkal z glasom ..., stokalo ...*

Slovo (str. 57): *... (srce) tožilo,*

Prijatelji (str. 58–59): *... zvenelo, ... strune ubrane donele ..., ... pela ..., ... glasom ..., ... grohot ..., ... ploski doneli so glasni.*

Tihotapec (str. 60–61): *»Čuj! ...*

Čudež (str. 62–63): *»Čujem ...*

Luč (str. 64–65): *... lok se s struno, »Čujte, ..., Vpitje ...*

Plemeniti Turopoljci (str. 66): *Dirindaj in šum ..., Krik in vik. ...*

Polnoč (str. 67): *... skovikanja ..., ... čujem skovikanje ...*

Mati (str. 71–72): *Rog zapel je vojni ..., ... brusit (na sovraga jeklo), ... (s) tamburami, peli pesmi ...*

Umrli brat (str. 73): *... zvon zveni, ... glási, ... psalme (v noč) mrmrajo, ... (z) molki ...*

Patra Feliksa zdravilo (str. 74–78): *Poje maše, ..., ... nemirno ..., Zarožljajo ..., Kreše ..., ... vpije ..., kliče ...*

Vrbanov kres (iz zbirke »Trubar«; str. 81–83): *... šumijo –, ... (slavo) pet! ..., ... psalme (vmes) pojó.*

3. Fantovske. Pogodba (str. 87): *... glas ...*

Pomlad (str. 88): *... poje ..., ... pesmi ..., ... pesmi ..., ... žvrgoli ..., s piščalkami ...*

Tožba (str. 90): *Plaka ...*

Zaklad (str. 91–92): *... zvóni (z vsemi tremi), ... godcem ..., ... godcev ..., ... zasmajem ..., ... zavriskam (in) zaukam, zatrkam, ... zaukam glasnim godcem, ... prevpijem močni bas, ... pelo, ... godcev, ... godli godci, ... pel.*

Krvavo sonce (str. 93): *... vriščem ..., ... pripojó.*

Pogodba.
Rudolf Maister.)

Vinko Šček

Žrnovo, narodnem tonu.

Moški zbor.

mf

Nas ce-sar kralj mi glas je dal: Ti morais za-me pa poj-

mf *rit.* *rit.*

sko, j na voj-sko, pre-ga-lait-mo, ppu-de-co Marce-do-mi-

mf *rit.* *rit.*

jo! Pre-lju-bi ce-sar lju-bi kralj, ka-ko le

mf *rit.* *rit.*

gim naj na voj-sko? Pre-le-po imam lju-bi-

mf *rit.* *rit.*

co, ki za me-moj pla-ka-ha bo. Pre-le-po

Prosim za dovoljenje
No 1
10 listov.

Slika 3: E. Adamič, *Pogodba* (R. Maister), rkp., dLib NUK

20

Gerbič, F. fan. Rožmarin; moški zbor. 9/1905, 2. zv., Novi akordi

Pevskemu društvu „Smetana“ v Plzni.

Rožmarin.

[Rud. Maister-Vojanov.

Fr. Gerbič, Op. 56, Štev. 2.
a tempo

Moški zbor.

Andantino con moto. poco rit. a tempo

Cve - te de - kle - tu rož - ma - rin, o j, rož - ma - rin ze - len. Ne
ok - no pri - de fan - tič zal: „Zdaj mo - ram v boj krvav. Daj

na - šel bi v de - že - lah treh fant gor - se - ga no - ben. O j, cve - ti, cve - ti, rož ma rin, in
rož - ma - ri - na le - pe - ga še so - pek mi v poz - drav. Ko pus - ke bo - do po - ka - le, na

deh - ti sko - zi vas, o j, cve - ti, cve - ti, rož - ma - rin, in deh - ti sko - zi vas. Pod
té mi bo spo - min, ko pus - ke bo - do po - ka - le, na té mi bo spo -

Ritorno - solo.
Meno mosso.

In - dek - le vo - kni sko - ni se, vr - šič u - tr - ga mlad, pa sol - zna vsa ga
min. In dek - le sko - ni se vr - šič u - tr - ga mlad, sol - zna ga

fan - ti - ču pri - pne za gum - bič zlat. „Na rož - ma - rin - ček, fan - tič moj, ker
fan - ti - ču pri - pne za gum - bič zlat. „Fan - tič moj,

X. V. V. 2.

Kazen (str. 94): ... *pojó. ... pojó ... (tri) ptičke. Pojo ... (... tri) ptičke ..., ... ptičke ..., ... ptičke. ... počila ..., ... ptičke.*

Ljubezen (str. 95): ... *molčeče ..., (burja) piše –*

Roženkravt (str. 96): ... *pojó (na) glas. zalajajo ..., vriskajo, pojó. ... odzvo- ni, ... molči, molči, ...*

Nageljček (str. 97): ... *ukal ..., vriskal ..., pele. ... zahrkal; ... potrkal. ... dirjal ...*

Rožmarin (str. 98): ... *pokale, plakaj, plakaj, ..., zadele (krogle tri)*

4. Soneti. Zvezdogledom (str. 106): ... *a tempo ...*

Stolp sv. Marka (str. 107): ... *kampanile ..., zatrepetal, ... kampanile.*

V vsega 67 uvrščenih pesmih v pesemski zbirki smo omenjene izraze našli v 40 Maistrovih pesmih; izraze, ki smo jih iskali, smo torej tudi našli.

2.2 *Kitica mojih* (1929, 2003)

Nazaj pa jih ni. Nazaj pa jih ni (str. 7): ... *vriskali ..., odpeli. ... odbilo. – pojoče, ... (v fantovskem) petju.*

Bojno znamenje (str. 10): ... *odbila ...*

Še zadnji zvon (str. 11): ... *zvon ..., rezgeta ..., vriska, ..., (bron ti) počí ...*

Gospa z goré (str. 12–13): ... *udarci.*

Pesem sv. Martina na Krasu (str. 15).

O, jaz ne spim. Naprej (str. 19): ... *rjove, ... skrešejo ...*

Malgaj trka (str. 20): ... *ave, zapoje ..., trka ...*

Kraški piloti (str. 21): ... *(Se) gode?*

Gosposvetska straža (str. 22): ... *zapelo, zajokali –*

*Oj, ti naša zemlja sveta. Ciklus Slovenske gorice:*⁶

⁶ Ko je R. Maister l. 1920 odpiral prvo slovensko (likovno) umetniško razstavo v Mariboru, je izrazil željo, da bi lepota in poezija Slovenskih goric našla svojega poeta. Čudovita simfonija, simfonija barv in zvokov obenem! (...) Sama od sebe mu poje pesem (v: Glazer J., prav tam, 266).

1. Zavrh (str. 29–30): ... *pesmi v himno (zlite). ... zvonovom ..., vriskajo ..., ... potrka ..., ... glasovi. ... péti (maši), ... orgle zabučijo: ... melodijo, ... kliče, ... tre (globoke) base, skladajo vesele pesmi,*

2. Septembrski laudate (= slava; str. 31): ... *zvonijo, ... laudate (= slava) in orate (= govor).*

5. Péča (str. 34–35): ... *šumela:*

6. Závřški fantje (str. 36): ... *pojo. ... glas (zaženo): ... glasno, ... pojo, ... pri-pajo, ... peli, ... vriskali ...*

7. Závřški škorci (str. 37): *Pojemo brez not in strun.*

Dolenjska poletna noč (str. 40–41): ... *kliče, ... piska, vriska.*

Belokranjski spomladanski snubači (str. 42): ... *godca (ste najeli), ... (v) dudo piha.*

Naši jadranski kapitani (str. 43–44): ... *zavija in piska,*

Sto kovanih (str. 47): ... *cvili, ..., ... krik ..., ... (se) oglasi,*

Dobra letina (str. 48–49): ... *peli (in) kleli (vozniki). ... svete Cecilije (dan) ..., ... (na) trombo. Trarí (in) trará! – ... zbora ..., ... popokajo ..., ... ječaje zvale,*

Ante (str. 50–52): *stokala ..., ... piskale in pele, ... vekala ..., ... bobnela mol-klo. Priplesala ..., žvižg in pisk ...*

»Pri belem medvedu« (str. 53–55): *Živahno ..., ... (trdovratno) molči, ... sladko zapojol!*

Tudi v tem (drugem) Maistrovem pesniškem opusu, ki je od prvega in prejšnjega mnogo krajši (saj obsega le 28, a spet raznolikih oblikovnih in vsebinskih pesmi), smo iskali in našli relevantne glasbene, plesne in onomatopoetske izraze v 21 pesmih. To pomeni, da se je pesnikov tovrstni repertoar ritmično metrično urejenih in rimanih delov poezije razširil in povečal.

Zaradi vsega tega generala Maistra dojemamo drugače, večplastno in poleg profesionalnega izšolanja in vojaške službe še kot večplastnega umetnika. Že njegova starša sta bila za tisti čas nenavadna: mati iz ugledne trebanjske (meščanske) družine Tomšičevih. Njen oče (Matija Tomšič) je bil učitelj, organist in (ljudski) pevec. Tudi več kot znanstvo s še drugim (slovenskim) generalom Friderikom Širco (= Ristom Savinom) je morda botrovalo k (Maistrovim) nadaljnjim naprežanjem, tudi v glasbi, plesu in onomatopoiiji. Bil je sploh vsestranski ustvarjalec in uživalec vsega lepega – pesnik, ljubiteljsko je slikal, bil je strasten ljubitelj in zbiralec knjig, tudi bibliograf – estet. Rad je imel glasbo, petje in ples. Bil je »vojaški« estet. Pritegovala ga je zgodovina,

rad se je družil z različnimi (po)ustvarjalci, jih povezoval in jim stal ob strani. Takratnega avstrijskega domobranskega nadporočnika R. Maistra je z Marijo Stergar poročil v ljubljanski šentpeterski cerkvi (ž. c. sv. Petra) dobri znanec, frančiškan in skladatelj pater Hugolin Sattner (14. 3. 1905). Maistrova programska *Jugoslovanska himna* je bila leta 1918 objavljena v mariborskem listu *Straža* več kot zgolj neke vrste »panslovanska deklaracija.« Objavil jo je pod psevdonimom Kranjc; še eno od Maistrovih dejanj pesniškega navdiha in predrznega poguma: »igra na vse ali nič.« Gre za Maistrovo politično poslanico, ki se zaključi in se najusodnejše zanj – za Maistra in za Slovence – konča 10. okt. 1920 s plebiscitom in izgubo avstrijskega dela Koroške:

»Bratje, v sedlo, vajeti v dlan:
Drava nas zove, Jadran rjove,
Vranci naj skrešejo trde podkove,
Bratje – naprej!« (Glazer, prav tam, 265).

RAZPRAVA

Po poglobljenem iskanju in ugotovitvah najdenih glasbenih, plesnih in onomaptopoetskih izrazov v Maistrovi poeziji se nadaljuje vprašanje in pogloblja dvom o morebitni pesnikovi glasbeni izobrazbi oz. tovrstni angažiranosti. Zagotovo je bil vsaj minimalno in osnovno glasbeno izobražen. Ni pa znano kaj več o njegovi posebni, tovrstni glasbeni izobrazbi. Zakaj? Kranjska glasbena šola je bila ustanovljena šele 1909,⁷ ko je bilo takrat R. Maistru že 35 let. Torej je bil daleč od Kranja, kjer je prvič nadaljeval svoje šolanje (1885–1890): v Ljubljani, na Dunaju idr. Četudi seveda ni nemogoče, da je bil deležen kakšnega posebnega glasbenega šolanja tako v rodnem Kamniku kot bližnjem Mengšu. Povsod tam in tudi v Kranju je bilo mogoče najti tako lokalne, krajevne godbe (na pihala = pihalne orkestre) kot domače (glasbene) učitelje in organiste.

Da pa je bil Maister tako ali drugače tudi (glasbeno) tenkočutno ozaveščen, nam pričajo iz raziskave evidentni splošni in specifični (glasbeni in plesni) izrazi. Ti vsi po vrsti, vsaj tisti najbolj strokovne narave, pričajo, da je moral biti

⁷ Glasbena šola Kranj je bila ustanovljena leta 1909 na pobudo kranjske *Čitalnice*. Poučevali so le tri predmete: glasbeno teorijo, goslanje (violina, ...) in igranje na glasovir (klavir). Imeli so tudi deški in dekliški pevski zbor. Pouk je potekal do (prve svetovne) vojne, ko je glasbena šola prenehala delovati. Ponoven zagon leta 1925 ni bil lahek, saj šola ni imela zagotovljenih denarnih sredstev pa in tudi vpis učencev je bil manjši. Stanje se je sčasoma izboljšalo in šola je 25. obletnico obstoja obeležila s koncertom v Unionski dvorani v Ljubljani z nastopom mladinskega pevskega zbora in orkestra (v: Križnar, *Glasbeni Kranj v 20. stol., Kranjski zbornik*, 2000, 177–184).

naš general in pesnik vsaj strokovno (glasbeno) ozaveščen, če že ni bil praktik: pevec, če že ne godbenik. Vsaj kar zadeva vse tiste najbolj izpostavljene (glasbene in plesne) izraze (ki jih navajamo po abecedi) v pojavnosti Maistrove poezije: a tempo, ave, (trije globoki) basi, Bohême (= boem), (Sveta) Cecilija, glas (-no), glasek, godci, gosli (počile), goslar, himna, igra (-ti), kampanile (= zvonovi), kitara, koral, laudate (= slava, slaviti), lok (s struno), melodija, orate (govor, -iti), (od)peti (-la) pesmi, maše (brez not in strun), (za)peti, piščalke, ples (-esanje, -lec, -lka), pojoče, poslušaj, psalmi, rajati, rog (zapel je vojni ...), scherzando (= scherzoso; šaljivo), skladati (vesele pesmi), strune (ubrane donele), sviral (-ti), (s) tamburami, tromba (= trobenta), valček, vrteti, zagodi (goslár), zveni (-ti), (zvon), zvoniti (z vsemi tremi zvonovi) idr.

Če v vsej tej plejadi kar najbolj izpostavljenih in včasih kar večkrat ponovljenih (glasbenih in plesnih) pojavov podamo v *sucusu le-teh* vsaj naslednje: a tempo, sv. Cecilija, kampanile, koral, laudate, orate, psalmi, rog, scherzando, tambure, tromba, valček idr., vsi ti predstavljajo zagotovo neke vrste pesnikov cvetober s področja cerkvene in posvetne glasbe, vokalne (pevske), inštrumentalne in vokalno inštrumentalne, ljudske in umetne (umetniške, umetnostne) glasbe idr. Zagotovo o Maistru in njegovem odnosu poleg literarne, t. j. pesniške umetnosti in glasbe ter glasbene in plesne umetnosti, še nismo zaključili vsega tega: generalove in umetniške povezave s področja literature, glasbe in plesa.

Če že ne moremo dokazati neposredne Maistrove povezave ali celo adekvatnih umetniških izzivov na glasbenem in plesnem področju, pa je z literaturo posebej izpostavljena pesnikova afiniteta ali kar empatija do glasbenih in plesnih izrazov in takega občutenja njegove poezije. Če že ne drugega, pa je vsaj vse tole s tipično avtorjevo pesništvo ritmično urejeno in rimano poezijo kar izzivalo profesionalni glasbeni in plesni (ustvarjalni in poustvarjalni) svet.

ZAKLJUČEK

Splošno

V zadnji Maistrovi pesmarici (*Kitica mojih*, 1929, in ponatis, 2003) so združene pesmi iz vojnih časov, pesmi o izgubljeni Koroški in Primorski, pesmi, ki upodabljajo nekatere slovenske pokrajine in pripovedne pesmi. Prav te Maistrove pesmi, poezija, so spodbudile kar nekaj slovenskih avtorjev – skladateljev, da so jih uglasbili, in sicer večinoma za moške zборе. To je glavna značilnost le-teh.

Konkretno: glasbeni opus na Maistrovo poezijo⁸

Fran Gerbič (1840–1917), *Rožmarin*/moški zbor (a cappella),⁹ nasploh prvo komponirano delo na poezijo R. Maistra in njegova največkrat uglasbena pesem; **Lavoslav Leopold Pahor** (1863–1928), *Rožmarin – balada* na besede R. M. Vojanova/soli, moški in ženski zbor;¹⁰ **Vinko Krek** (1874–1914), *Pogodba*/moški zbor (a cappella; prav tam); **Josip Proházka** (1874–1956), *Pomlad*/moški zbor (a cappella; Arhiv RA SLO in inf. UK Maribor); **Gregor Gojmir Krek** (1875–1942), *Izkušnja*, op. 42, št. 2/samospev s spremljavo klavirja (prav tam), *Pogodba*/samospev za glas in klavir;¹¹ **Emil Adamič** (1877–1936), *Kazen*/moški zbor (a cappella; Arhiv RA SLO), *Pogodba*/moški zbor (a cappella),¹² *Pomlad ni zame*/moški zbor (a cappella),¹³ *Rožmarin*/moški zbor (a cappella),¹⁴ *Slovenske gorice/Oj, ti naša zemlja sveta*; 1–8: *Zavrh nad Št. Rupertom*/moški zbor (a cappella), *Septembrske laudate*/mešani bor (a cappella), *Nočna meglica*/moški zbor (a cappella), *Oktobrski mrak*/mešani zbor (a cappella), *Peča*/ženski zbor (a cappella), *Završki fantje*/moški zbor (a cappella; inf. Arhiv Radia Ognjišče), *Završki škorci*/mešani zbor (a cappella), *Sveti Martin*/mešani zbor (a cappella),¹⁵ *Scherzando*/moški zbor (a cappella),¹⁶ *Tam gori za našo vasjo* (= *Kazen*)/ mladinski zbor in klavir,¹⁷ *Završki fantje*/moški zbor (a cappella);¹⁸ **Fran Edvard Venturini** (1882–1952), *Vasovalec*/moški zbor (a cappella; Arhiv RA SLO); **Ivan Grbec** (1889–1960), *Nazaj jih pa ni*/ mešani zbor (a cappella; inf. UK Maribor); **Danilo Bučar** (1896–1971), *Dolenjska poletna noč*/moški zbor (a cappella; Arhiv RA SLO); **Matija Tomc** (1899–1986), *Ljubezen*/mešani zbor (a cappella; prav tam); **Ciril Vremšak** (1900–1968), *Ljubezen*/moški zbor (a cappella; prav tam in inf. UK Maribor); **Jakob Jež** (1928–2022), *Oda generalu Maistru*/mešani zbor (a cappella; na besedilo, poezijo Janeza Menarta; prav tam), *Pomlad (Cveto narcise)*/ženski zbor (a cappella; inf. Arhiv Radia Ognjišče); **Janez Močnik** (1936–2016), *Scherzando*/mešani zbor (a cappella; inf. UK Maribor); **Jani Golob** (1948), *Naprej*/moški zbor s spremljavo (Arhiv

⁸ Spisek Maistrove uglasbene poezije je izdelan po kronologiji biografskih podatkov avtorjev glasbe.

⁹ /Posvečeno društvu »Smetana« v Plzni/-u. V: Novi akordi, 5/1906, 5. zv., 20–22 (dLib, NUK v Ljubljani).

¹⁰ Rkp. (dLib, NUK v Ljubljani).

¹¹ V: Novi akordi, 7/1908, 4.–5. zv., 51–52 (dLib, NUK v Ljubljani).

¹² V: Novi akordi, 5/1906, 5. zv., 59 (dLib, NUK v Ljubljani).

¹³ Arhiv RA SLO in inf. UK Maribor.

¹⁴ Inf. Radio Ognjišče, rkp. in Novi akordi, 4/1905, 6. zv., 71 (v: dLib, NUK Ljubljana).

¹⁵ 1930 (v: dLib, NUK Ljubljana) in inf. UK Maribor.

¹⁶ Prav tam.

¹⁷ V: <https://www.youtube.com/watch?v=iYsYpVizYqA>.

¹⁸ Inf. Radio Ognjišče.

SCHERZANDO

Besedilo: R. Maister

Glasba: Jure Ivanušič

$\text{♩} = 68$

Voice

F C7

Jaz sem de - ve - te de - že - le kralj, vmo - ji dr - ža - vi ni vr - ha ne tal,

5 g C7 f

ti pa si mo - ja kral - ji - či - ca, zla - ta mi raj - ska si pti - či -

9 D \flat

ca, pti - či ca, Me - ni kra - lju boš

13 G \flat e \flat f D \flat

zvest har - le - kin, lah - ka po - zab - nost, je - klen spo - min. Zvez - da - mi zla - ti - mi

17 d $m7(\flat 5)$ g $m7(\flat 5)$ C7 F

ple - sa - la boš, son - ce in lu - no če - sa - la boš. Span - čka - la, sanj - čka - la

21 C7 g

boš zme - noj in o - braz mi po - ljub - lja - la moj, če pa po - lju - bov do -

25 C7 F a g C7

volj mi ne bo, dam ti zme - zin - cem po pe - tah jih sto, jih sto, po pe - tah jih

29 F a g C $\sharp 7$ F \sharp

sto, jih sto. Jaz sem de - ve - te de - že - le kralj,

© 2018 Jure Ivanušič

Slika 5: J. Ivanušič, *Scherzando*, 1. str. partiture (2018)

RA SLO); **Aldo Kumar** (1954), *Polnoč/mešani zbor* (a cappella; prav tam),¹⁹ *Kazaška/mešani zbor* (a cappella; prav tam), *Še zadnji zvon/mešani zbor* (a cappella; prav tam); **Andrej Misson** (1960), *Cvete dekletu rožmarin*/moški zbor (a cappella; dLib NUK), *Nazaj pa jih ni*/moški zbor (a cappella; Arhiv RA SLO), *Sveti Martin*/moški zbor (a cappella; prav tam); **Mitja Reichenberg** (1961), *Patrola/mešani zbor* (a cappella; prav tam); **Jure Ivanušič** (1973), *6 songov – šansonov: Nazaj jih pa ni, Rdeče rože, Pomlad, Ljubezen, Scherzando, Morje (3)*/glas in klavir²⁰ idr.

Še najbolj pa velja Maistrova ljubezen do domovine in njenih lepot: ponosa, poguma, pripadnosti, vztrajnosti, moči in zaupanja, ki tli v (inštrumentalni) *Koračnici generala Maistra* kar štirih (enega tujega in treh slovenskih) skladateljev: Karla Klime (1890–1968; priredil Franc Es), Slavka Avsenika, ml., in Tomaža Habeta z različnimi naslovi kot *koračnica*.²¹

Prva od teh je nastala neznano kdaj in neznano kje komaj kaj znanega emigranta, violinista Karla Klime (v Varaždinu?).²² To *Koračnico generala Maistra* je priredil slovenski kapelnik Franc Es., transkripcijo (za *Orkester Slovenske vojske*) pa je opravil Jani Šalamon. V zasedbi zdaj velikega ali koncertnega pihalnega orkestra v značilnem 6/8-taktovskem načinu tipične *koračnice*, *marša* komaj 70 taktov. Oblika dela je 3-delna, saj sledi v teh (izpisanih) taktih še nekaj ponovitev posameznih delov tradicionalne in udarne *koračnice*.

Skladatelj Slavko Avsenik, ml., (1958) jo je koncipiral povsem drugače. Njegova *Koračnica R. Maistra* je tudi koračniška v hitrem C = 4/4-taktovskem načinu (♩ = 120 enot MM). Melodično, harmonsko, metrično-ritmično, oblikovno je še podobno prvi (*Koračnici*), barvno-orkestracijsko pa sta si deli kar najbolj podobni.²³

Zadnja v tej seriji je *Koračnica pesniku Vojanovu*, ki jo je 2020 napisal Tomaž Habe (1947). Tudi ta je za zasedbo velikega ali koncertnega pihalnega orkestra v približnem obsegu prvih dveh (82 taktov). Njen tempo je (♩ = 116 MM) in je v koračniškem ritmu in tempu (C = 4/4-).²⁴

¹⁹ Prav tam.

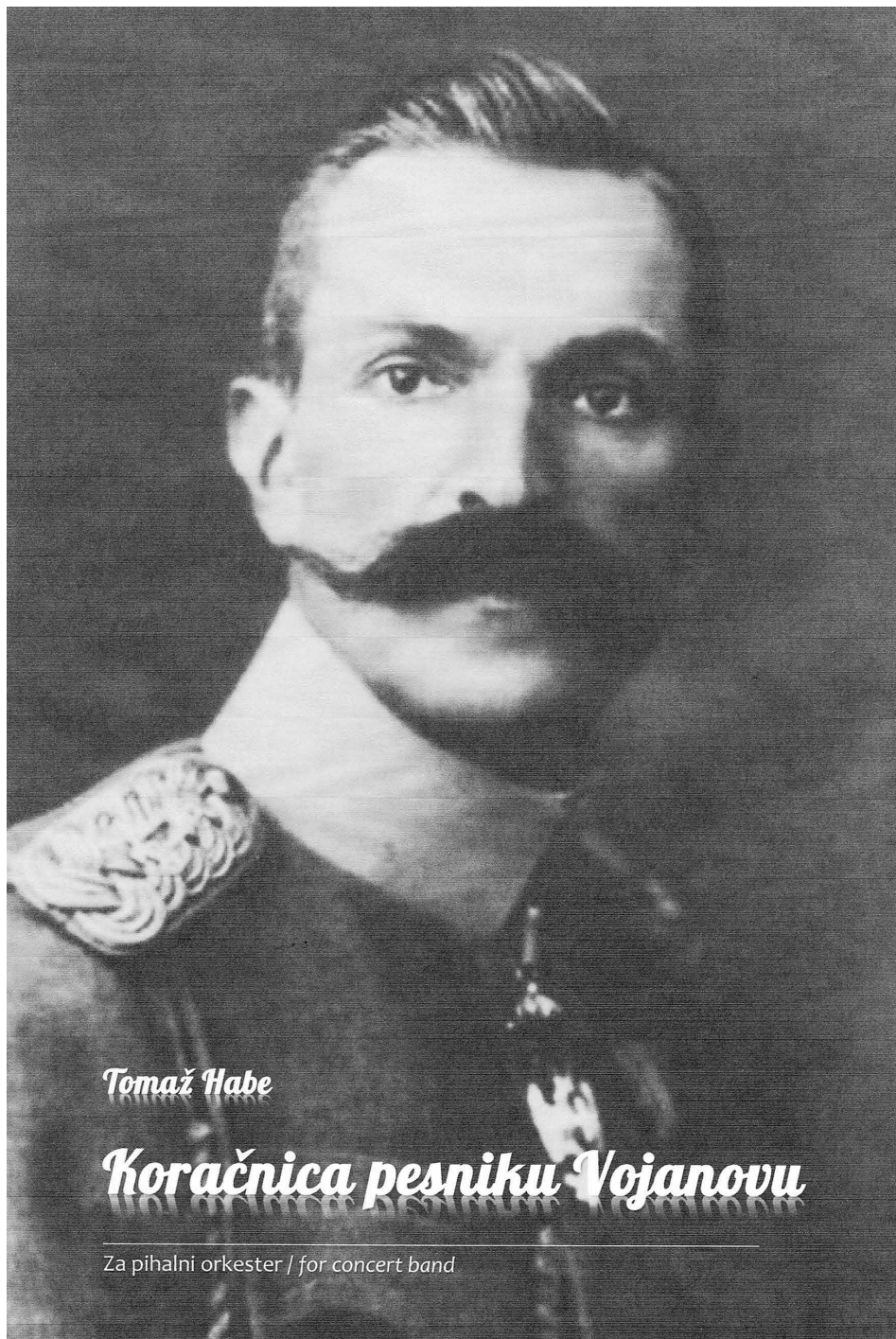
²⁰ Arhiv J. Ivanušiča, Maribor.

²¹ Inf. Mitje Dragoliča, dirigent in umetniški vodja Orkestra Slovenske vojske.

²² Prav tam in <https://www.youtube.com/watch?v=prpuziXU7s8>. Prim. partit. OSV.

²³ Prim. partit. OSV.

²⁴ Prav tam.

Slika 6: T. Habe, *Koračnica pesniku Vojanovu*, nasl. partit. za pih. ork., 2020

Partitura/Full Score

Koračnica pesniku Vojanovu

za pihalni orkester / for Concert Band

Tomaž Habe
(rev. 2020)

Moderato (♩ = cca. 116)

Piccolo

Flute 1/2

Oboe 1/2

Bassoon 1/2

Clarinet in E♭

Clarinet in B♭ 1

Clarinet in B♭ 2

Clarinet in B♭ 3

Bass Clarinet in B♭

Alto Saxophone 1/2

Tenor Saxophone

Baritone Saxophone

Flugelhorn 1/2

Trumpet in B♭ 1

Trumpet in B♭ 2/3

Horn in F 1/3

Horn in F 2/2

Trombone 1/2

Bass Trombone

Euphonium in C

Tuba 1/2

Contrabass

Timpani

Glockenspiel

Xylophone

Snare Drum

Bass Drum / Cymbals

Koračnica pesniku Vojanovu

Slika 7: T. Habe, *Koračnica pesniku Vojanovu*, 1. str. partit. (2020)

Številne Maistrove pesmi so uglasbene, najbolj znan pa je ciklus osmih le-teh, *Slovenske gorice*. Glasbo zanjo je napisal E. Adamič, to je tisti skladatelj, ki ima nasploh največ le-teh (15-krat) na Maistrovo poezijo. Med starejšimi slovenskimi avtorji, skladatelji, ki so posegli po Maistrovih verzih, so še F. Gerbič, J. Prohazka, G. G. Krek, M. Tomc, C. Vremšak idr. Med srednjo in mlajšo generacijo so to še J. Golob, A. Kumar, A. Misson, M. Reichenberg idr. Med mlajšo generacijo avtorjev (šansonov) je to J. Ivanušič idr.

VIRI IN LITERATURA

Arhiv RA SLO.

Čeh Stergar, J. (2011): Rudolf Maister: od anakreontskega do domovinskega in pokrajinskega pesnika (v: Časopis za zgodovino in narodopisje, 82/2011, 47. zv., št. 2/3, 206–220. Ljubljana).

dLib, NUK Ljubljana.

Dragolič, M. (2024): Ljubljana, Orkester Slovenske vojske (informativ; v: elektronska pošta 5. 3. 2024, hrani avtor, FK).

Glazer, J. (1934): Rudolf Maister – Vojanov kot pesnik. V: *Kronika slovenskih mest* 1, št. 4.

Hartman, B. (1989): Rudolf Maister 1924–2011. Ljubljana: Partizanska knjiga.

Hartman, B. (1998): Rudolf Maister, general in pesnik. Ljubljana: DZS.

Kladnik, T. (2011): General Rudolf Maister (v: *Studia Historica Slovenica*, 11/2011, št. 2/3, str. 463–482. Ljubljana).

Križnar, F. (2000): Glasbeni Kranj v 20. stol. (v: *Kranjski zbornik*, 2000, 177–184).

Maister, R. (1929, 2003): *Kitica mojih. Ponatis*. Ljubljana, 2003.

Maister, R., Vojanov (1904, 2003): *Poezije. Ponatis*. Ljubljana: Jutro.

Maistrova knjižnica, Gospejna ul. 10, Maribor. UKM.

Pavšič, J., Z. Markovič (2021): Oblike kolektivnega spominjanja na generala Maistra v: *Sodobni vojaški izzivi*, 23/2021, št. 1, str. 77–79. DOI: <https://doi.org/10.33179/BSV.99.SVI.11.CMC.23.1.5>

Pokrajinski arhiv, Maribor.

Rudolf Maister (2018): *Sto let severne meje. Življenje in delo Rudolfa Maistra Vojanova 1874–1934* (album). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Salmič, Kovačič, K. (2024): Maribor, Univerzitetna knjižnica Maribor (informatorka; v: elektronska pošta, 6. 3. 2024; hrani avtor, FK).

Uprava RS za vojaško dediščino MORS (2024): spletna stran (pridobljeno 21. 3. 2024).

Wikipedija.

GENERAL RUDOLF MAISTER VOJANOV (1874–1934) IN GLASBENO PLESNA UMETNOST

Povzetek

Slovenski general in poet Rudolf Maister Vojanov (1874–1934) je bil humanist: vojak, poet, bibliofil, slikar ... in še kaj. Njegova poezija v dveh zbirkah (*Poezije*, 1904 in 2003, in *Kitica mojih*, 1929 in 2003) kaže na glasbene in plesne elemente. Ti v ritmično metričnih ureditvah in rimah kažejo na tenkočutnega pesnika. V raziskavo je vključena še onomatopoiija oz. njeni tovrstni izrazi. Cela plejada slovenskih skladateljev je (na)pisala na njegovo poezijo *zbore*: moški, mešani, ženski in mladinski, samospevi, šansoni idr. Številne Maistrove pesmi so uglasbene; najbolj znan je cikel osmih le-teh, *Slovenske gorice*. Glasbo zanje je napisal Emil Adamič, to je tisti skladatelj, ki ima nasploh največ teh del (26) na Maistrovo poezijo. Popis vseh avtorjev in njih dela na Maistrovo poezijo, ki je še dodatno ovekovečila skladateljevo (literarno) muzo, je fragmentarna podoba Maistrove poezije, njena refleksija ali odsev, ki jo je še dodatno ovekovečila tudi glasbena, skladateljska muza: B. Ipavec, F. Gerbič (4 dela), V. Parma, L. L. Pahor (3), O. Dev, F. Juvanec, st., V. Krek, J. Proháčka (2), G. G. Krek (2), E. Adamič (26), F. E. Venturini, V. Mirk, F. Premrl, I. Grbec, K. Klima, A. Groebming, D. Bučar, M. Tomc, C. Vremšak, B. Arnič, R. Gobec (2), A. Vračko (3), J. Jež (2), J. Kranjec (2), D. Božič (2), L. Lebič, I. Vrbančič, E. Gašperšič (2), C. Krpač, J. Močnik (2), P. Mihelčič (3), F. Podjed (12), T. Habe, M. Feguš, J. Golob (4), A. Kumar (4), S. Avsenik, ml., D. Krt (3), A. Misson (11), M. Reichenberg, D. Tement, J. Ivanušič (6), K. Pustinek Rakar (2), B. Maurer, S. Skalar (11), U. Jašovec (2), M. Krečič (1) idr. pa tudi klavirsko suito, orkestrsko simfonijo in koračnice za pihalni orkester. Ta tako kot Maistrov pesniški opus neposredno povezuje primarno vojaškost R. Maistra in poezijo v eno in isto interdisciplinarno dejavnost generala Maistra in ji dodaja na enako tematiko še glasbo in ples, še dve interdisciplinarni in multidisciplinarni umetnostni panogi.

GENERAL RUDOLF MAISTER VOJANOV (1874–1934) AND THE ART OF MUSIC AND DANCE

Summary

Slovenian general and poet Rudolf Maister Vojanov (1874–1934) was a humanist: a soldier, poet, bibliophile, painter ... and more. His poetry, in two collections (*Poezije*, 1904 and 2003; *Kitica mojih*, 1929 and 2003) shows musical and dance elements. These, in rhythmic and metrical arrangements and rhymes, indicate a sensitive poet. The research also includes onomatopoeia or its expressions. Many Slovenian composers have written (and set) choir arrangements to his poetry: male's, mixed, female's and youth choirs, solo songs, chansons, etc. Many of Maister's poems have been set to music: the most famous is the cycle of eight of songs, *Slovenske gorice*. The music was written by Emil Adamič, the composer who has written the most works (26) to Maister's poetry. The list of all authors and their works set to Maister's poetry, which further immortalised the composer's (literary) muse, is a fragmentary image of his poetry, its reflection, which was also further immortalised by the musical, composer's muse: B. Ipavec, F. Gerbič (4 works), V. Parma, L. L. Pahor (3), O. Dev, F. Juvanec, sen., V. Krek, J. Proháčka (2), G. G. Krek (2), E. Adamič (26), F. E. Venturini, V. Mirk, F. Premrl, I. Grbec, K. Klima, A. Groebming, D. Bučar, M. Tomc, C. Vremšak, B. Arnič, R. Gobec (2), A. Vračko (3), J. Jež (2), J. Kranjec (2), D. Božič (2), L. Lebič, I. Vrbančič, E. Gašperšič (2), C. Krpač, J. Močnik (2), P. Mihelčič (3), F. Podjed (12), T. Habe, M. Feguš, J. Golob (4), A. Kumar (4), S. Avsenik, Jr., D. Krt (3), A. Misson (11), M. Reichenberg, D. Tement, J. Ivanušič (6), K. Pustinek Rakar (2), B. Maurer, S. Skalar

(11), U. Jašovec (2), M. Krečič (1) and others. Works set to Maister's poems also include a piano suite, an orchestral symphony and marches for wind orchestra. These, like Maister's poetic opus, directly connect the primary military nature of R. Maister and poetry into a single interdisciplinary activity of General Maister, adding music and dance, two more interdisciplinary and multidisciplinary artistic branches, on the same theme.

GENERAL RUDOLF MAISTER VOJANOV (1874-1934) UND DIE KUNST DER MUSIK UND DES TANZES

Zusammenfassung

Der slowenische General und Dichter Rudolf Maister Vojanov (1874–1934) war ein Humanist: Soldat, Dichter, Bücherfreund, Maler ... und noch mehr. Seine Poesie in zwei Gedichtsammlungen (*Poezije*, 1904 und 2003, und *Kitica mojih*, 1929 und 2003) enthalten musikalische und tänzerische Elemente. Sie weisen in ihrer rhythmischen und metrischen Anordnung sowie ihren Reimen auf einen sensiblen Dichter hin. Die Forschung umfasst auch Onomatopoesie bzw. ihre derartige Äußerungen. Unzählige slowenische Komponisten haben auf der Grundlage seiner Gedichte Chöre geschrieben: Männer-, gemischte, Frauen- und Jugendchöre, Kunstlieder, Chansons usw. Viele von Maisters Gedichten sind vertont; am bekanntesten ist der achteilige Zyklus *Slovenske gorice*. Die Musik dazu schrieb Emil Adamič, der Komponist, der die meisten dieser Werke (26) auf Gedichte von Maister vertont hat. Die Liste aller Autoren und ihrer Werke zu Maisters Poesie, die die (literarische) Muse des Komponisten weiter verewigten, ist ein fragmentarisches Bild von Maisters Poesie, deren Reflexion oder Echo, das durch die musikalische, komponistische Muse weiter verewigte: B. Ipavec, F. Gerbič (4 Werken), V. Parma, L. L. Pahor (3), O. Dev, F. Juvanec, alt, V. Krek, J. Proházka (2), G. G. Krek (2), E. Adamič (26), F. E. Venturini, V. Mirk, F. Premrl, I. Grbec, K. Klima, A. Groebming, D. Bučar, M. Tomc, C. Vremšak, B. Arnič, R. Gobec (2), A. Vračko (3), J. Jež (2), J. Kranjec (2), D. Božič (2), L. Lebič, I. Vrbančič, E. Gašperšič (2), C. Krpač, J. Močnik (2), P. Mihelčič (3), F. Podjed (12), T. Habe, M. Feguš, J. Golob (4), A. Kumar (4), S. Avsenik, jun., D. Krt (3), A. Misson (11), M. Reichenberg, D. Tement, J. Ivanušič (6), K. Pustinek Rakar (2), B. Maurer, S. Skalar (11), U. Jašovec (2), M. Krečič (1) usw. sowie eine Klaviersuite, eine Orchestersinfonie und Märsche für Blasorchester. Dies verbindet, wie auch Maisters poetisches Werk, R. Maisters primäre militärische Tätigkeit und Poesie direkt zu ein und derselben interdisziplinären Tätigkeit von General Maister und fügt dem gleichen Thema Musik und Tanz hinzu, zwei weitere interdisziplinäre und multidisziplinäre künstlerische Zweige.